

ATBALSTĪT

2021. g.

[Signature]
18. septembris

LATVIJAS MEDĪBU SUŅU KLUBA (LMSK) CILTS DARBA NOLIKUMS

Pieņemts: 1997.gada 19.maijā

Pēdējās izmaiņas: 2021.gada 26. aprīlī

SATURS

1. Vispārējā daļa.
2. Audzētājs un vaislas suņa īpašnieks.
3. Ciltsdarba kontrole un konsultācijas.
4. Priekšnoteikumi vaislas dzīvnieku izmantošanai.
5. Prasības vaislas kucei.
6. Prasības vaislas sunim.
7. Pārošanas atļauja un pārošana.
8. Metiena kontrole.
9. Vaislas kuces īpašnieka pienākumi un tiesības.
10. Vaislas suņa īpašnieka pienākumi un tiesības.
11. Audzētavas.
12. Metiena reģistrācija un maksājumi.
13. Pārkāpumi.

1. Vispārējā daļa

- 1.1. Latvijas Medību suņu kluba (turpmāk tekstā Kluba) Ciltsdarba Nolikums (turpmāk tekstā Nolikums) atbilst Latvijas Kinoloģiskās Federācijas (LKF) Ciltsdarba Reglamentam.
- 1.2. Kluba Ciltsdarba nolikums kalpo mērķtiecīga ciltsdarba sekmēšanai.
- 1.3. Kluba funkcijās ietilpst ciltsdarba koordinēšana, konsultācijas un kontrole.
- 1.4. Klubs kontrolē vaislas dzīvnieku izmantošanu, tādejādi stingri vēršoties pret vaislas dzīvnieku ekspluatāciju. Nav pieļaujama komerciāla suņu turēšana un vairošana. Klubs vēršas pret komerciāliem vairotajiem, kuri pērk un pārdod suņus ar nolūku gūt peļņu, nerūpējoties par katra individuālā dzīvnieka labturību.
- 1.5. Kluba mērķis ir veicināt šķirnes izkopšanu, ciltsdarbā izmantojot funkcionāli veselus dzīvniekus ar nosvērtu psihi un veselīgu iedzimtību, cīnoties pret iedzimtiem defektiem un iedzimtām slimībām.
- 1.6. Klubs nosaka obligātās veselības pārbaudes ciltsdarbā izmantojamiem dzīvniekiem saskaņā ar LKF prasībām.
- 1.7. Klubs neiejaucas audzētāju ciltsdarbā un neizvirza prasības, kas nav noteiktas Nolikumā, tādejādi ierobežojot audzētāju radošo brīvību.
- 1.8. Izņēmuma gadījumus, kas saistīti ar atkāpēm no Nolikuma prasībām, izskata Kluba Valde un pieņem konkrētu lēmumu katrā atsevišķā gadījumā. Atkāpes no LKF Ciltsdarba Reglamenta pieļaujamas ar LKF Ciltslietu Komisiju atļauju.
- 1.9. Nolikuma prasības ir saistošas visiem Kluba biedriem, kuri vēlas savus suņus un kuces izmantot ciltsdarbā.

2. Audzētājs un vaislas suņa īpašnieks

- 2.1. Vaislas suņa vai kuces īpašnieks ir persona, kas dzīvnieka īpašumtiesības ieguvusi likumīgā un dokumentāli pierādāmā ceļā.
- 2.2. Audzētājs ir kuces īpašnieks vai tās nomnieks uz kuces pārošanas vai metiena dzimšanas brīdi.
- 2.3. Par audzētāju var būt Latvijas Republikas iedzīvotājs vai LR reģistrēta juridiska persona.
- 2.4. Metienam jābūt dzimušam un apskatītam Latvijas Republikā.
- 2.5. Klubs veic īpašu uzraudzību pār ciltsdarbu ar nomātām un kopīpašumā esošām kucēm. Audzētājam/audzētavas īpašniekam jāiesniedz klubā rakstisks līgums par kuces nomāšanu vai kopīpašuma lietošanas noteikumiem savlaicīgi pirms pārošanas atļaujas saņemšanas.
- 2.6. Nododot suni nomā, nomas līgums stājas spēkā ar to brīdi, kad suņa nomnieks ir reģistrējis līgumu Klubā, ko apliecina Kluba izpildinstitūcijas atbildīgās personas paraksts, Kluba zīmogs un reģistrācijas datums. Minētais līgums 7 dienu laikā jāiesniedz LKF Ciltsgrāmatā.

3. Ciltsdarba kontrole un konsultācijas

- 3.1. Kluba uzdevums ir sniegt audzētājiem vai audzētavas īpašniekiem nepieciešamo informāciju un konsultācijas ciltsdarba jautājumos.
- 3.2. Kluba Valde izvēl no sava vidus Kluba ciltsdarba vadītāju, kura pienākumos ietilpst ciltsdarba vadīšana un kontrole, kā arī ciltsdarba speciālistu apmācība.
- 3.3. Ciltsdarba vadītājs kontrolē dotā Nolikuma prasību izpildi un ir atbildīgs par pareizu un savlaicīgu ciltsdarba dokumentācijas noformēšanu.

- 3.4. Kluba ciltsdarba vadītājam ir jāseko, lai audzētājs/audzētavas īpašnieks ievērotu LKF Ciltsdarba reglamenta un Kluba Ciltsdarba nolikuma prasības.
- 3.5. Kluba Valde kontrolē ciltsdarba vadītāja darbu.
- 3.6. Gadījumā, kad ciltsdarba vadītājs objektīvu iemeslu dēļ nevar izpildīt savas pienākumus, viņa prombūtnē to dara Kluba vadītājs.

4. Priekšnoteikumi vaislas dzīvnieku izmantošanai

- 4.1. Par vaislas dzīvnieku uzskatāms suns vai kuce, kurš uz pārošanas brīdi atbilst LKF Ciltsdarba reglamenta un Kluba Ciltsdarba nolikuma izvirzītajām prasībām eksterjerā, darba un veselības pārbaudēs.
- 4.2. Ciltsdarbā izmantot tikai veselus, šķirnes standarta prasībām atbilstošus suņus un kuces ar spēcīgu nervu sistēmu, kuru ciltsraksti ir reģistrēti LKF Ciltsgrāmatā vai Reģistrā. Audzētājs/audzētavas īpašnieks kuces pārošanai var izmantot Latvijā dzīvojošu suni, kura īpašnieks vai nomnieks ir LKF Kluba biedrs.
- 4.3. Vaislas kucei un sunim jābūt apzīmētiem un reģistrētiem atbilstoši LR normatīvajiem aktiem par mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtību.
- 4.4. Kluba biedriem ir jāizpilda prasības, kādas audzētājiem izvirza MK noteikumi Nr.266, proti, vaislas kuces īpašniekiem ir jābūt apmācītiem labturības jautājumos. Papildus apmācība nav nepieciešama tiem, kuriem ir biologa, veterinārārsta vai kinologa izglītība.
- 4.5. Pie ciltsdarba netiek pielaisti dzīvnieki sliktā kondīcijā un ar iedzimtiem defektiem, tādiem kā uzvedības anomālijas, iedzimts aklums vai kurlums, zaķa lūpa, vilka rīkle, defekti zobu sistēmā, žokļa anomālijas, skeleta deformācijas – lauza aste u.c., kriptorhisms un monorhisms, nestandarta krāsa, kā arī slimus, ar smagas pakāpes locītavu displāziju, iedzimtām acu slimībām, epilepsiju u.c.
- 4.6. Gadījumos, kad rodas šaubas par vaislas dzīvnieka veselības stāvokli vai kondīciju, Klubs ir tiesīgs prasīt īpašniekam atrādīt dzīvnieku, kā arī pieprasīt veterinārārsta apstiprinātu slēdzienu par dzīvnieka veselības stāvokli un piemērotību vaislai. Klubs ir tiesīgs izvēlēties veterināro speciālistu, pie kura pārbaude veicama, un vajadzības gadījumā būt klāt pie pārbaudes veikšanas.
- 4.7. Pirms kuces pārošanas Kluba komisija nepieciešamības gadījumā var pārbaudīt apstākļu piemērotību vesela metiena izaudzēšanai. Klubam ir tiesības veikt pārbaudi pie audzētājā/audzētavas īpašnieka viņa dzīves vietā, lai novērtētu pieaugušos suņu un kucēnu labturību. Par veikto pārbaudi tiek sastādīts akts ar abu pušu parakstiem.
- 4.8. Vaislas sunim un kucei jāsaņem eksterjera novērtējums kādā no LKF sistēmā rīkotām izstādēm.
- 4.9. Ja suns vai kuce kādā no LKF sistēmā rīkotajām izstādēm saņem novērtējumu 0 (diskvalifikāciju), tad viņa izmantošana ciltsdarbā iespējama tikai ar LKF Ciltslietu komisijas atļauju.

5. Prasības vaislas kucei

- 5.1. Vaislā izmantojamas kuces vecumā no 15, 18 vai 21 mēneša līdz 8 gadiem, atkarībā no tās lieluma, atbilstoši pielikuma Nr. 1 sarakstam.
- 5.2. Vaislas kucei jāsaņem eksterjera novērtējums „ļoti labi” vai „teicami” pēdējo 18 mēnešu laikā LKF sistēmā rīkotās izstādēs: līdz 24 mēnešu vecumam vismaz viens eksterjera novērtējums; vecākai par 24 mēnešiem – divi novērtējumi (viens no tiem var būt

- saņemts junioru klasē). No 24 mēnešu vecuma vismaz vienam novērtējumam jābūt saņemtam starpklasē, atklātajā vai darba klasē.
- 5.3. Reģistrā ierakstītās kuces ir izmantojamas vaislā ar sekojošiem nosacījumiem:
    - 5.3.1. Kuce, kuras vecākiem nav trīs pakāpju LKF atzītās ciltsgrāmatās ierakstītu priekšteču ciltsrakstu, t.i., vecāki ir ierakstīti LKF Reģistrā, izmantojama ciltsdarbā, ja tā ir saņēmusi pie 2 ekspertiem LKF sistēmā rīkotās izstādēs 2 eksterjera vērtējumus „teicami” un 1 kvalitātes sertifikātu CQ. Tās partnerim jābūt ar pilniem atzītiem ciltsrakstiem;
    - 5.3.2. Kuce, kas ierakstīta Reģistrā atbilstoši LKF Ciltsdarba reglamenta (p. 8.15.a) nosacījumiem (ciltsraksti ir reģistrēti FCI neatzītās ciltsgrāmatās vai izcelsmi apliecinājošu dokumentu nav), ir izmantojama vaislā izņēmuma gadījumos ar Kluba Valdes, LKF Ciltslietu komisijas, kopā ar Ekspertu kolēģiju, un LKF Prezidija piekrišanu. Kucei ir jāsaņem LKF sistēmā rīkotās izstādēs pie 3 dažādiem ekspertiem 3 eksterjera vērtējumi „teicami” un 2 kvalitātes sertifikāti CQ. Tās partnerim ir jābūt ar pilniem atzītiem ciltsrakstiem;
    - 5.3.3. FCI provizoriski atzīto un FCI neatzīto šķirņu suņi pakļaujas reglamenta vispārējam prasībām. Ir pieļaujama savstarpēja pārošana suņiem ar izcelsmes apliecībām.
  - 5.4. Vaislas kucēm, kas pieder pie pielikuma Nr. 2 sarakstā iekļautajām šķirnēm, jāiziet rentgenoloģiskā pārbaude uz gūžas un elkoņa locītavu displāziju. Vaislā izmantojamas kuces ar sekojošiem pārbaudes rezultātiem: gūžas locītavai – A, B, C pakāpe; elkoņa locītavai – 0, 1, 2. Kucei ar gūžas locītavas displāzijas pakāpi C jāpiemeklē partneris ar pārbaudes rādītājiem A. Šis punkts attiecas uz kucēm, kas pieder pie pielikuma Nr. 2 sarakstā iekļautajām šķirnēm.
  - 5.5. Vaislas kucei jāveic medicīniskā pārbaude uz iedzimtajām acu slimībām pie LKF atzītiem veterinārārstiem, saņemot norīkojumu LKF birojā. Vaislā nav izmantojamas kuces, kurām ir iedzimas acu slimības atbilstoši LKF apstiprinātam sarakstam. Šis punkts attiecas uz kucēm, kas pieder pie pielikuma Nr. 3 sarakstā iekļautajām šķirnēm.
  - 5.6. Vaislas kucei atļauts tikai viens metiens gadā, bet ne ātrāk kā pēc 10 mēnešiem no iepriekšēja metiena dzimšanas.
  - 5.7. Kontinentālo putnusuņu vaislas kucēm jāsaņem vismaz trešās pakāpes diploms jauno suņu iedzimto medību iemaņu pārbaudē vai pieaugušo suņu medību pārbaudē vai sacensībās šķirnes profilējošajā medību veidā Latvijā vai ārzemēs.
  - 5.8. Laikām vaislas kucēm jāsaņem vismaz trešās pakāpes diploms medību darba pārbaudēs vai sacensībās šķirnes profilējošajā medību veidā Latvijā vai ārzemēs.

6. Prasības vaislas sunim

- 6.1. Ciltsdarbā izmantojami suņi vecumā no 15 vai 18 mēnešiem, atkarībā no to lieluma, atbilstoši pielikuma Nr. 1 sarakstam, un bez maksimālā vecuma ierobežojuma.
- 6.2. Vaislas sunim jāsaņem eksterjera novērtējums „teicami” pēdējo 18 mēnešu laikā LKF sistēmā rīkotās izstādēs: līdz 24 mēnešu vecumam vismaz viens eksterjera novērtējums (viens no tiem var būt saņemts junioru klasē) no 24 mēnešu vecuma divi novērtējumi, vismaz vienam novērtējumam jābūt saņemtam starpklasē, atklātajā vai darba klasē.
- 6.3. Reģistrā ierakstītie suņi ir izmantojami vaislā ar sekojošiem nosacījumiem:
  - 6.3.1. Suns, kura vecākiem nav trīs pakāpju LKF atzītās ciltsgrāmatās ierakstītu priekšteču ciltsrakstu, t.i., vecāki ir ierakstīti LKF Reģistrā, izmantojams ciltsdarbā, ja tas ir saņēmis pie 2 ekspertiem LKF sistēmā rīkotās izstādēs 2 eksterjera vērtējumus „teicami” un 1 kvalitātes sertifikātu CQ. Tā partnerei jābūt ar pilniem atzītiem ciltsrakstiem;

- 6.3.2. Suns, kura ciltsraksti ir ierakstīti Reģistrā atbilstoši LKF Ciltsdarba reglamenta (p. 8.15.a) nosacījumiem (ciltsraksti ir reģistrēti FCI neatzītās ciltsgrāmatās vai izcelsmi apliecinājošu dokumentu nav), ir izmantojams vaislā izņēmuma gadījumos ar Kluba Valdes, LKF Ciltslietu komisijas, kopā ar Ekspertu kolēģiju, un LKF Prezidija piekrišanu. Sunim ir jāsaņem LKF sistēmā rīkotās izstādēs pie 3 dažādiem ekspertiem 3 eksterjera vērtējumi „teicami” un 2 kvalitātes sertifikāti CQ. Tā partnerei ir jābūt ar pilniem atzītiem ciltsrakstiem;
- 6.3.3. FCI provizoriski atzīto un FCI neatzīto šķirņu suņi pakļaujas reglamenta vispārējam prasībām. Ir pieļaujama savstarpēja pārošana suņiem ar izcelsmes apliecībām.
- 6.4. Vaislas suņiem, kas pieder pie pielikuma Nr. 2 sarakstā iekļautajām šķirnēm, jāiziet rentgenoloģiskā pārbaude uz gūžas un elkoņa locītavu displāziju. Vaislā izmantotajiem suņiem ar sekojošiem pārbaudes rezultātiem: gūžas locītavai – A, B, C pakāpe; elkoņa locītavai – 0, 1, 2. Šis punkts attiecas uz suņiem, kas pieder pie pielikuma Nr. 2 sarakstā iekļautajām šķirnēm.
- 6.5. Vaislas sunim jāveic medicīniskā pārbaude uz iedzimtajām acu slimībām pie LKF atzītiem veterinārārstiem, saņemot norīkojumu LKF birojā. Vaislā nav izmantotajiem suņiem, kuriem ir iedzintas acu slimības atbilstoši LKF apstiprinātam sarakstam. Šis punkts attiecas uz suņiem, kas pieder pie pielikuma Nr. 3 sarakstā iekļautajām šķirnēm.
- 6.6. Kontinentālo putnusuņu vaislas suņiem jāsaņem vismaz otrās pakāpes diploms jauno suņu iedzimto medību iemaņu pārbaudē vai vismaz trešās pakāpes diploms pieaugušo suņu medību pārbaudē vai sacensībās šķirnes profilējošajā medību veidā Latvijā vai ārzemēs.
- 6.7. Laikāms vaislas suņiem jāsaņem vismaz trešās pakāpes diploms medību darba pārbaudēs vai sacensībās šķirnes profilējošajā medību veidā Latvijā vai ārzemēs.

7. Pārošanas atļauja un pārošana

7.1. Pārošanas atļauja

- 7.1.1. Pārošanas atļauju audzētājs vai audzētavas īpašnieks saņem Klubā pirms pārošanas. Pārošanas atļauju Kluba ciltsdarba vadītājs apstiprina ar savu parakstu un reģistrē Kluba pārošanas atļauju uzskaites grāmatā. Pārošanas atļauja ir derīga 1 mēnesi.
- 7.1.2. Pārošanas atļaujas saņemšanai audzētājam jāuzrāda:
  - kuces un suņa ciltsraksti (kopijas);
  - kuces un suņa eksterjera novērtējumi, atbilstoši p. 5.2, 6.2 prasībām (kopijas);
  - kuces un suņa rentgenoloģiskā pārbaude uz gūžas un elkoņa locītavu displāziju (kopijas). Šis punkts attiecas uz kucēm un suņiem, kas pieder pie pielikuma Nr.2 sarakstā iekļautajām šķirnēm;
  - kuces un suņa iedzimto acu slimību medicīniskā pārbaude (kopijas). Šis punkts attiecas uz kucēm un suņiem, kas pieder pie pielikuma Nr. 3 sarakstā iekļautajām šķirnēm;
  - Lauksaimniecības datu bāzes izdruka, ka suns un kuce ir reģistrēti atbilstoši normatīvajiem aktiem;
  - dokuments (kopija), kas apliecina, ka vaislas kuce īpašnieks ir apmācīts suņu labturības jomā.
  - kuces un suņa darba pārbaudžu vai sacensību protokolus (kopijas). Šis punkts attiecas uz kucēm un suņiem, kas pieder kontinentālo putnusuņu un laiku šķirnēm.

- 7.1.3. Pārošanas aktu aizpilda tūlīt pēc pārošanas un apstiprina ar abu partneru īpašnieku parakstiem. Pārošanas aktā norāda pārošanas apmaksas nosacījumus, kam ir līguma spēks.
- 7.1.4. Pārošanas atļauju ar aizpildītu pārošanas aktu, ar vaislas suņa un kuces īpašnieku parakstiem, kuces īpašnieks pēc pārošanas viena kalendārā mēneša laikā nodod metiena Klubā.
- 7.1.5. Gadījumā, ja kuce paliek tukša, audzētājam jānodod pārošanas atļauja atpakaļ Klubā 3 mēnešu laikā pēc pārošanas.

7.2. Pārošana.

- 7.2.1. Vaislas kuces īpašniekam ir tiesības pārot kuci ar vaislas suni pēc paša izvēles vai pēc Kluba ciltsdarba vadītāja ieteikuma. Gadījumā, ja ciltsdarba vadītājs uzskata, ka audzētāja izvēlētais vaislinieks nav piemērots kuces pārošanai, bet audzētājs uzstāj uz savu izvēli, viņam jāparaksta apliecinājums par to, ka ir brīdināts par iespējamiem nevēlamiem pārojuma rezultātiem.
- 7.2.2. Pārošanai izmantojot citās valstīs dzīvojošu suni, tam jābūt ar FCI atzītiem ciltsrakstiem un jāatbilst tās FCI biedra organizācijas ciltsdarba prasībām, kurā tas ir reģistrēts.
- 7.2.3. Pirmās pakāpes tuvradniecīgajam pārojumam (tēvs – meita, dēls – māte, brālis – māsa, pusmāsa-pusbrālis) audzētājam, izņemot audzētavas īpašnieku, ir jāmotivē sava izvēle un jāsaņem rakstiska Kluba ciltsdarba vadītāja atļauja, kura vienlaicīgi ar metiena kartiņu jāiesniedz Ciltsgrāmatas vadītājam.
- 7.2.4. Vienas meklēšanās laikā kuci drīkst sapārot tikai ar vienu vaislas suni. Ja kuce sapārota ar diviem vai vairākiem suņiem, vai arī ar citas šķirnes suni, kucēni tiek reģistrēti un ciltsraksti izsniegti pēc DNS testa veikšanas. Ja ir notikusi neplānota kuces sapārošanās pie audzētāja vai audzētavas īpašnieka, kurš tur vairāk ka vienu vīriešu kārtas suni, kucēniem ir jāveic DNS tests, lai noteiktu kucēnu tēvu. Ciltsraksti tiek izsniegti pamatojoties uz testa rezultātiem.
- 7.2.5. Gadījumā, kad ir notikusi suņu neplānota sapārošanās, audzētājam jāveic paaugstināta ciltsrakstu maksa atbilstoši LKF Padomes lēmumam. Gadījumā, kad ir neplānoti sapārojušies dzīvnieki, kuriem vienam vai abiem nav izpildīta kāda no LKF ciltsdarba reglamenta vai Kluba ciltsdarba nolikuma prasībām, maksa par ciltsrakstiem dubultojas atbilstoši Padomes lēmumam.

8. Metiena kontrole

- 8.1. Audzētājam un audzētavas īpašniekam par metiena piedzimšanu jāpaziņo Klubam 3 dienu laikā. Ja kuce ir palikusi tukša, īpašniekam par to jāpaziņo Klubam 14 dienu laikā pēc plānotā dzemdību termiņa.
- 8.2. Kluba ciltsdarba vadītājs norīko kompetentu komisiju metiena kontroles veikšanai tā audzēšanas vietā. Komisijas sastāvā jābūt vismaz vienai personai ar kinoloģisko izglītību, kura novērtē kucēnu fizisko veselības stāvokli, atbilstību šķirnei apskates brīdī un apliecina to metiena apskates aktā ar savu parakstu. Gadījumos, kad rodas aizdomas par ģenētiskiem defektiem vai citām neatbilstībām, kinologam ieteicams pieaicināt veterināro speciālistu. Metiena apskates komisijā nevar būt kucēna tēva īpašnieks vai persona, kuras īpašumā vai kopīpašumā ar audzētāju ir kucēnu māte vai citi suņi. Audzētāja pienākums ir nodrošināt kontroles iespēju. Audzētājam savlaicīgi jāsaazinās ar Klubu un jāsaņem metiena apskates diena un laiks.

- 8.3. Pamatota konflikta gadījumā audzētājs, audzētavas īpašnieks vai Klubs ir tiesīgs pieprasīt neatkarīgas metiena kontroles komisijas izveidošanu, kuru nozīmē LKF Ciltslietu Komisija.
- 8.4. Metiena apskate notiek pirmo reizi 5 dienu laikā pēc dzimšanas, otro reizi ne agrāk, kā 8 nedēļu vecumā pēc kucēnu identifikācijas veikšanas ar mikročipu un vakcinācijas. Nepieciešamības gadījumā Klubam ir tiesības veikt papildus metiena apskates. Visus transporta izdevumus, kas saistīti ar metiena apskati, sedz audzētājs.
- 8.5. Metiena kontroles komisija sastāda apskates aktu, kurā atzīmē visus būtiskos datus par metienu: kucēnu skaitu, kucēnu svaru apskates dienā, kucēnu un kuces turēšanas un barošanas apstākļus, konstatētos kucēnu anatomiskās uzbūves defektus apskates brīdī u.c.. Apskates aktu paraksta komisijas locekļi un audzētājs. Šo aktu komisija pēc pēdējās apskates iesniedz Kluba ciltsdarba vadītājam.
- 8.6. Metienā tiek atstāti veseli un standartam atbilstoši kucēni.
- 8.7. Ja metienā pirmās apskates laikā, kuru veic Kluba komisija vai audzētavas īpašnieks, tiek konstatēti kucēni ar iedzimtiem fiziskiem defektiem, tad tie humāni eitanazējami. Kucēni, kuru svars dzimšanas brīdī ir mazāks par 50% no dzimušo kucēnu vidējā svara, ir humāni eitanazējami.
- 8.8. Gadījumā, ja metiena apskatē kādam no kucēniem tiek konstatētas veselības novirzes vai attīstības traucējumi, kas varētu būt pārejoši, tādi kā: skaidri nenosakāms sakodiens vai pilnībā nenolaidušies sēklinieki, tad komisija veic ierakstu metiena apskates aktā, kā arī atsavināšanas līgumā par konstatētām veselības novirzēm.
- 8.9. Gadījumā, ja metiena apskates komisijai ir šaubas par kucēnu izcelsmes atbilstību dokumentos norādītajiem vecākiem, komisija par to informē Kluba Valdi. Kluba Valdei ir tiesības apturēt kucēnu atsavināšanas līgumu izsniegšanu un rosināt jautājumu par paternitātes testa veikšanu.
- 8.10. Ja metiena apskatē tiek konstatēts kaut viens jauktenis, tad kucēni tiek reģistrēti tikai pamatojoties uz DNS testiem, jaukteni netiek reģistrēti.
- 8.11. Ja metiena pēdējās apskates laikā tiek konstatēti kucēni ar fiziskiem defektiem, tad audzētājam jānodrošina šo kucēnu veterinārā apskate (ar LKF norīkojumu) un pēc slēdziena saņemšanas Kluba Valdei jāpieņem lēmums par kucēnu turpmāko likteni.
- 8.12. Kucēnus drīkst nodot jaunajiem īpašniekiem tikai pēc pēdējās apskates, ne agrāk kā 8 nedēļu vecumā, kad ir veikta kucēnu identifikācija (ar mikročipa ievadīšanu) un pēc pēdējās vakcinācijas ir pagājuša viena nedēļa.
- 8.12.1. Pēc 3 mēnešu vecuma 2 nedēļas pēc vakcinācijas, kas ietver imunizāciju pret trakumsērgu.
- 8.13. Atsavinot kucēnus ar nepārejošiem defektiem, audzētājam jāsaņem jaunā īpašnieka paraksts par to, ka jaunais īpašnieks, defektiem neizzūdot, neizmantos šo dzīvnieku vaislā. Kucēni – vaislas brāķis, kuriem ir defekti, kas ir savienojami ar dzīves kvalitāti (nepareizs sakodiens, lūzums astē, u.c.), saņem ciltsrakstus ar spiedogu „Nav izmantojams ciltsdarbā”.
- 8.14. Nododot kucēnus jaunajiem īpašniekiem, audzētājam vai audzētavas īpašniekam ir jāslēdz kucēna atsavināšanas līgums, kas turpmāk kalpo par pamatu LKF ciltsrakstu izsniegšanai. Atsavināšanas līgumam jābūt abpusēji parakstītam.
- 8.15. Pēc katra kucēna nodošanas jaunajiem īpašniekiem, audzētājam 1 nedēļas laikā jāpaziņo Klubam jaunā īpašnieka adrese.

9. Vaislas kuces īpašnieka pienākumi un tiesības

- 9.1. Vaislas kuces īpašnieka (audzētāja) pienākums ir kuces pārošanai izmantot tikai un vienīgi tādu vaislas suni, kurš atbilst visām dotā Nolikuma izvirzītajām prasībām.
- 9.2. Nav pieļaujama kuces pārošana ar suni, kas nav reģistrēts FCI sistēmā sastāvošā organizācijā, kā arī iegūt no kuces Klubā neregistrētus metienus.
- 9.3. Audzētājam jānodrošina kucei un tās pēcnācējiem labi uzturēšanas apstākļi un atbilstoša barošana.
- 9.4. Kucēni regulāri un savlaicīgi jāattārpo.
- 9.5. Visiem metiena kucēniem jāveic identifikācija ievadot mikročipu pirms pirmās vakcinācijas.
- 9.6. Gadījumā, ja kucēnu atsavināšana aizkavējas, audzētājam/audzētavas īpašniekam ir jāturpina kucēnu vakcinācija atbilstoši vakcinācijas shēmai.
- 9.7. Kuces īpašniekam ir pirmtiesības uz kucēna izvēli metienā, bet suņa īpašniekam otrās izvēles tiesības, ja vien abu pušu līgums nenosaka citādi.
- 9.8. Audzētājam jānorēķinās ar vaislas suņa īpašnieku pārošanas aktā atrunātajā kārtībā, kam ir līguma spēks.

10. Vaislas suņa īpašnieka pienākumi un tiesības

- 10.1. Vaislas suņa īpašnieks drīkst pieņemt uz pārošanu ar savu suni tikai tādas kuces, kas reģistrētas FCI sistēmā sastāvošās organizācijās.
- 10.2. Suņa īpašniekam pirms pārošanas jāpieprasa kuces īpašniekam uzradīt LKF noteiktas formas pārošanas atļauju.
- 10.3. Īpašniekam jānodrošina savam sunim labi uzturēšanas apstākļi un atbilstoša barošana.
- 10.4. Suņa īpašniekam ir otrās izvēles tiesības uz kucēnu pēc tam, kad kuces īpašnieks ir izdarījis pirmo izvēli, ja vien abu pušu līgums nenosaka citādi.
- 10.5. Suņa īpašniekam ir tiesības saņemt norēķinu par pārošanu no kuces īpašnieka pārošanas aktā atrunātajā kārtībā, kam ir līguma spēks.
- 10.6. Suņa īpašnieks nes atbildību par vaislas kuci, kura ir atstāta pie viņa uz pārošanas laiku.

11. Audzētavas

- 11.1. Audzētavas reģistrāciju veic LKF.
- 11.2. Audzētavas īpašniekam ir pienākums:
  - 11.2.1. Pildīt LKF Ciltsdarba Reglamenta, un Kluba ciltsdarba nolikuma prasības.
  - 11.2.2. Savā darbībā vadīties pēc LKF Nolikuma par afiksu un audzētavām.
  - 11.2.3. Ar savu darbību veicināt šķirnes attīstību, neizmantojot ciltsdarbā suņus ar iedzimtiem defektiem un slimībām.
  - 11.2.4. Nodrošināt savā īpašumā esošajiem dzīvniekiem to fizioloģiskām un zoopsiholoģiskām vajadzībām atbilstošus apstākļus. Nepieļaut darbības, kas sagādātu tiem sāpes un ciešanas.
  - 11.2.5. Regulāri izdarīt ierakstus LKF izsniegtajā Audzētavas grāmatā. Šie dati kalpo par pamatu akta aizpildīšanai, kad Kluba metiena kontroles komisija veic metiena apskati sākot ar 8 nedēļu vecumu.
  - 11.2.6. Nodrošināt metiena apskates komisijai iespēju veikt metiena apskati pēc kucēnu identifikācijas un vakcinācijas. Metiena apskate tiek veikta ne ātrāk kā 8 nedēļu vecumā.
  - 11.2.7. Metiena noformēšanai nepieciešamos dokumentus nodot metiena apskates komisijai.

- 11.3. Audzētavas īpašniekam ir tiesības patstāvīgi veikt ciltsdarbu, izmantojot vaislā dzīvniekus, kas atbilst Nolikuma prasībām.
- 11.4. Ja audzētavā tiek konstatēti LKF Ciltsdarba Reglamenta, Nolikuma vai labturības prasību pārkāpumi, Kluba Valde ir tiesīga griezties LKF Ciltslietu komisijā ar lūgumu apturēt audzētavas darbību.
- 11.5. Super Premium audzētavas īpašnieks metiena noformēšanai nepieciešamos dokumentus iesniedz Kluba ciltsdarba vadītājam ne vēlāk, kā 3 mēnešus no kucēnu dzimšanas brīža.

12. Afiksi

- 12.1. Audzētājs, kura īpašumā, bet ne līdzīpašumā, ir vismaz viena vaislas kuce un kura biedra stāžs kādā no LKF klubiem pārsniedz vienu gadu var pieteikt afiksa (vārds vai vārdu kopums, kuru izmanto visiem pie audzētāja dzimušajiem metieniem un ieraksta ciltsrakstos aiz suņa vārda) reģistrāciju. Ja metienu nav bijis, afiksa reģistrāciju var pieteikt, saņemot klubā pārošanas atļauju. Afiksa reģistrāciju var pieteikt neatkarīgi no metienu skaita.
- 12.2. Afiksa reģistrācija notiek aizpildot pieteikumu, kurā norāda trīs iespējamās afiksa variantus, un iesniedzot LKF birojā. LKF nodrošina afiksa reģistrāciju FCI.
- 12.3. Afiksa īpašniekam jāpilda visas LKF ciltsdarba reglamenta un kluba ciltsdarba nolikuma prasības. Metienu apskata tā audzēšanas vietā afiksa īpašnieka valdījumā.

13. Metiena reģistrācija un maksājumi

- 13.1. Audzētājam un audzētavas īpašniekam jāapmaksā Klubam metiena reģistrāciju pēdējās apskates laikā. Pēc apmaksas veikšanas tiek izsniegti Kluba apzīmogoti kucēnu atsavināšanas līgumi.
- 13.2. Audzētājam un audzētavas īpašniekam jāreģistrē visi kucēni, kas ir dzīvi uz pēdējās apskates brīdi. Atsevišķu kucēnu reģistrācija nav pieļaujama. Kucēniem, kuri ir vaislas brāķi, tiek izdoti ciltsraksti ar attiecīgu atzīmi “ Nav izmantojams ciltsdarbā”.

14. Pārkāpumi

- 14.1. Gadījumā, ja Kluba biedrs (kuces vai suņa īpašnieks, audzētavas īpašnieks) pārkāpj dotā Nolikuma prasības, Kluba Valde var lemt jautājumu par soda naudas piemērošanu, sodīšanu ar brīdinājumu, ciltsdarba aizliegumu uz laiku vai izslēgšanu no kluba.

Nolikums ir apstiprināts ar Kluba Valdes sapulces lēmumu un ir spēkā līdz oficiāli tiek paziņots par tā darbības izbeigšanos.

MINIMĀLAIS VAISLAS VECUMS KUCĒM UN SUŅIEM

No 15 mēnešu vecuma vaislā izmantojamas kuces un suņi, kas pieder pie sekojošām šķirnēm:

- Latvijas dzinējsuns
- Igaņu dzinējsuns
- Krievu spaniels

No 18 mēnešu vecuma vaislā izmantojamas kuces, kas pieder pie sekojošām šķirnēm:

- Krievu-Eiropas laika
- Rietumsibīrijas laika
- Austrumsibīrijas laika
- Karēļu-somu laika

No 18 mēnešu vecuma vaislā izmantojami suņi, kas pieder pie sekojošām šķirnēm:

- Krievu-Eiropas laika
- Rietumsibīrijas laika
- Austrumsibīrijas laika
- Karēļu-somu laika
- Angļu seters
- Īru seters
- Skotu seters
- Ungāru vižla
- Veimāras putnu suns
- Vācu īsspalvainais putnu suns
- Vācu asspalvainais putnu suns
- Itāļu spinone
- Itāļu braks
- Angļu pointers
- Overņas putnu suns

No 21 mēnešu vecuma vaislā izmantojamas kuces, kas pieder pie sekojošām šķirnēm:

- Angļu seters
- Īru seters
- Skotu seters
- Ungāru vižla
- Veimāras putnu suns
- Vācu īsspalvainais putnu suns
- Vācu asspalvainais putnu suns
- Itāļu spinone
- Itāļu braks
- Angļu pointers
- Overņas putnu suns

UZ ELKOŅA UN GŪŽAS LOCĪTAVAS DISPLĀZIJU PĀRBAUDĀMĀS ŠĶIRNES

- Angļu seters
- Īru seters
- Skotu seters
- Ungāru vižla
- Veimāras putnu suns
- Vācu īsspalvainais putnu suns
- Vācu asspalvainais putnu suns
- Itāļu spinone
- Itāļu braks
- Angļu pointers
- Overņas putnu suns

UZ IEDZIMTO ACU SLĪMĪBU PĀRBAUDĀMĀS ŠĶIRNES

- Krievu-Eiropas laika
- Rietumsibīrijas laika
- Austrumsibīrijas laika
- Karēļu-somu laika